

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

GRUP HERMES

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpunyavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Anna Maria Ribas (Gerència Comercial), Miquel Fuentes (Administració RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

Keep calm

Isabel-Clara Simó

La punxa d'en Jap

Joan Antoni Poch

Costa-Pau

No estic de sort: se m'ha mort un altre amic, un amic excepcional: Manel Costa-Pau, amb qui m'uneixen poderosos llaços d'amistat.

Costa-Pau és (era, ai!) una de les persones més intel·ligents que he conegut mai: la seva anàlisi de la realitat, els seus profunds coneixements, la seva esmolada llengua i el seu vitalisme encomanadí. I tanmateix, sempre va rebutjar qualsevol forma de divisme. Vivia a Gaüses, on tot de joves anaven a veure'l i a escoltar-lo, una mica com feia Joan Fuster.

A l'època de *Canigó* va arribar a ser imprescindible.

Estimava la terra, la terra física i els Països i era un escèptic.

Encara recordo com acabat de llegir el seu ja mític assaig *Turistes, sirenes i gent del país*, que revela com observa la realitat i les persones, com, fins i tot amb el sarcasme de sempre, hi ha una goteta de tendresa. I això que tenia el geni viu.

Si hagués freqüentat cercles intel·

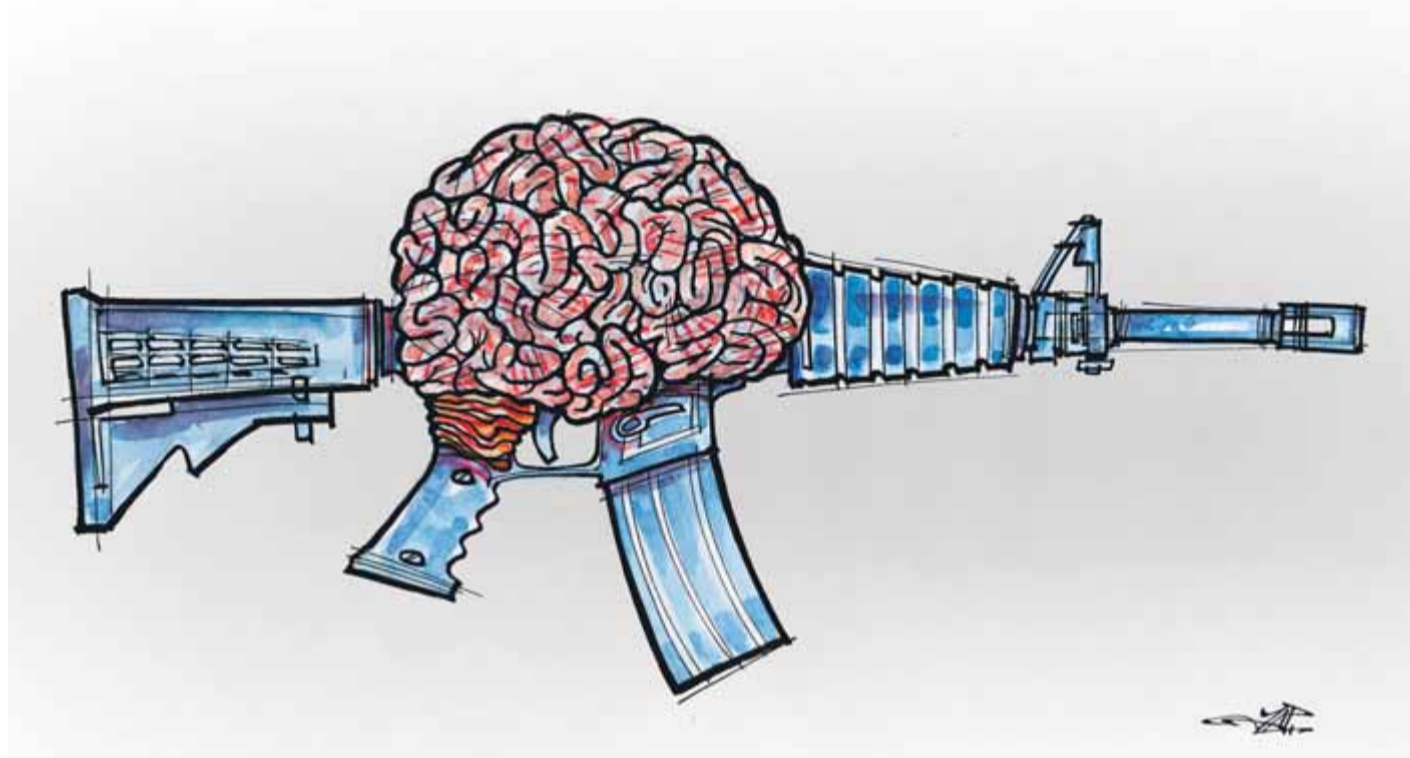
Costa-Pau és (era, ai!) una de les persones més intel·ligents que he conegut mai. A l'època de *'Canigó'* va arribar a ser imprescindible

lectuals, on solen pul·lular els mandarins de la cultura, tots tan engolats, se'ls hauria cruspit a tots. Preferia la soledat. I xerrar, xerrar sempre.

Fa poc ens va sorprendre amb una novel·la d'una trilogia que ha quedat inacabada: la primera és *Janna*, la segona, força recent, *Diana Palmer*, i la tercera s'hauria titulat *Àfrica*.

També va ser editor, car va fundar Llibres del Segle. Pel que fa a la lletra impresa em penso que havia fet de tot.

El recordo moltíssim. Quan els censors franquistes ens segrestaven un número de la revista, nosaltres, que havíem de complir amb els subscriptors, ens reuníem (Xavier Dalfó, Costa-Pau i jo mateixa) i tota la nit sense dormir refèiem la revista i firmàvem amb noms inventats. Nosaltres? Bé, el pes el portava ell; podia fer la secció de televisió i la de debat polític, podia fer una crònica d'un viatge o inventar-se les Cartes al Director. Acabàvem retuts, però amb un número ben digne a les mans. Admirable. I únic, Costa-Pau. Les coses no tornaran a ser igual que abans.

Vuits i nous

Manuel Cuyàs

“«Un rústico labrador...»”

Quan era petit passava a col·legi un llibre que contenia una narració que començava així: “*Un rústico labrador, deseoso de ver al rey...*” Sempre he recordat aquest inici i l'argument del conte: el “*rústico labrador*” recull els estalvis per anar a ciutat i comprovar si el rei, com ha sentit dir, és “*más que hombre*”. Quan ha vist que és com els altres queda decebut i intenta emprendre el camí a casa. Només li queden unes monedes. Li ve la gana i, per multiplicació de penes, també un fort mal de queixal. Què ha de fer? Invertir els diners en menjar, en l'extracció del queixal o en el viatge? Uns “*lacayos*” el troben davant de l'aparador d'un pastisser i, veient-lo tan ganut, li pregunten quants pastissos es menjaria. Diu que tots, i els “*lacayos*” li contesten que no en seria capaç. Fan una aposta: si no se'ls menja es deixarà arrencar un queixal, amb totes les despeses a càrrec dels “*lacayos*”. La ingesta total fracassa i l'arrencaqueixals és reclamat. Els “*lacayos*” se'n burlen, triomfants. El “*rústico labrador*” els diu: no rigueu perquè gràcies a vosaltres he menjat,

“L'autor de “*Bella, de vós só enamorós*”, factor de castellanització

m'he alliberat d'un queixal que em feia la guitza i en tinc per arribar a casa.

L'altre dia, consultant coses rares per internet, em vaig trobar el conte. Només un exabrupte groller del “*rústico labrador*” havia estat suprimit en el meu llibre infantil. En vaig mirar l'autor: Joan Timoneda. Sí, lector: el de “*Bella, de vós só enamorós...*” que Raimon va musicar. Per l'idioma de “*castellano viejo*”, pel to i per l'estil l'hauria atribuït a un contista de Valladolid o de Burgos. Mai a la València del segle XVI de Timoneda. Quan es tracta d'escriptors antics, i més si són valencians, sempre s'ha de recórrer a Joan

Fuster, i Fuster em va treure de dubtes. No és segur que el conte, com tots els que Joan Timoneda –que també era editor– va aplegar en el seu llibre *El sobremesa y alivio de caminantes*, fos seu. Segurament hi va recollir les narracions i notícies que explicaven els cecs i xarlatans que en aquella època anaven de poble en poble. Fuster apunta una observació que fa pensar en la televisió dels nostres dies: “Els pobres cecs itinerants, d'alguna manera, també van ser un factor de castellanització, al costat dels comedians i els predicadors, i amb una incidència entre les classes baixes, previsiblement més efectiva.” Sí, però una pregunta s'imposa: aquests cecs que venien de Castella haurien mantingut el castellà si haguessin dut la itinerància a França? Devien saber que a València, com a Catalunya, serien entesos. La infiltració del castellà o és anterior o va ser amb ells més efectiva del que pensem. En qualsevol cas: el meu llibre infantil perseguia el mateix objectiu castellanitzador a través de Timoneda, de l'obra catalana del qual no se'ns deia res. “Ja fósseu mia...”